

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ES KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTETLEN LEVÉLEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . . . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Irodalom.

Az irodalmak által az emberiség új éltető szellemet nyert mindenkor. Az irodalmak táplálták, elcsenitették és éltették az emberi szellemet, az erkölcsöt, társadalmat s nemzeteket.

Míg a tudomány lelkünk külső alaki világgal foglalkozik, a művészet, költészet és irodalom lelkünk tartalmából merít. A nagy teremtő emberi szellem, a tudásnak, gondolatnak, érzésnek és képzésnek és képzeletnek mérhetetlen mélységű tengerével — alkotásaiban a fenséges s az örökszépét nyilvánítja legtökéletesebben és megragadó nagyszerűséggel. Az emberi szellem nagyságának és hatalmának, fenséges isteni voltának, örök halhatatlanságának kifejezője és letéteményese az irodalom és a művészet az, melynek örök törvényei az irodalmat megalkották.

Amit emberi ész nagyot, nemeset, fenségeset kigondolt, ami valaha az emberiségnek, vagy nemzetnek bújja, öröme, szenvedése óhajta, vagy uralkodó eszméje volt — a végtelen mindenség, az örökkévaló Teremtőtől a mezsei virágig, annak legmagasztosabb legemberibb szószólója a költészet, melynek forrása a természet s az emberi szív.

A művészet a lélek tartalmának az érzelmevilágnak tisztán külső megtestesülése, a szép kifejezője. A szépség Guyot szerint a kifejlődő élet, mely a tárgyakban mutatkozik a melyet a mi tulajdon életünk rokonszenvez. A művészet szociális; törvénye a rokonszeny kisugárzása és

keltése. A művészet szinpáthiát támaszt és szinpáthiát kap szinpáthia fejében. A valódi művészet abban rejlik, hogy mind a többi lények életét éljük és hogy ezt az életet a valóságból kölcsönzött eszközökkel fejezzük ki. A legerősebb esztétikai érzelmek az erkölcsi bámulás. A regények és színművek, hősei iránt érezzük azt. Az erkölcsi megvetés felháborodást okoz. A művészetet, mint a társadalmat nagylelkű és rokonszenves érzelmek éltetik. A művészet, mely durva érzelmeket fejez ki, lealacsonyít. A platói felfogás, mely szerint a szépet látni annyi, mint megjavulni, belsőleg is megszépülni — igaz.

A költészet egy és örök törvényekkel és sajátosságokkal bír, melyeket valamely nemzet vagy egyes költő kölcsönöz neki s melyek nem esetlegességektől függenek, hanem egy alkotó szellemtől. A költészetnek, mint minden költői műnek lényegét az emberi lélek tanulmányozása képezi.

Az irodalom a nemzet egyéniségének kifejezője lévén, oly sajátosságai vannak, melyek jelleméből folytak s melyek minden nép művészetét a költészetét egymástól megkülönböztetik de vannak viszont örök törvények, melyek a művészet alkotásait minden időben és minden népnél egyaránt szabályozták. Az irodalom tehát egy nemzet szellemi és erkölcsi becsének legigazságosabb mérlege. S az irodalomnak közvetlen és kizárólagos hatással kell lenni a nemzetre és kapcsolatban kell állania erkölcsi és társadalmi érdekekkel. Sem az emberiség, sem egyes nemzet, nem lehet költészet nélkül.

Az irodalom a kor eszméivel szoros kapcsolatban van, irányítja azokat, máskor meg éppen kifejezője az általános gondolkodásnak és korszellemnek. Am e kettő közt roppant nagy a különbség, sőt az egyik ellentéte a másiknak. Az irodalom hatását vesztí, mihelyt nem a kor társadalmi eszméit irányozza és juttatja kifejezésre. Az irodalomnak nem lehet ugyan célja morált prédikálni, de azért felfogásban és érzésben nemesít és tökéletesbit, nemes ember voltunkban fejleszt és ép abban rejlik létezésének joga és szükségessége, hogy a gyönyörünkre, vigasztalásunkra, nemesedésünkre és nemzeti szellemünk erősítésére szolgál. És nem lehetünk el irodalom és költészet nélkül. A társadalom süllyedésnek indul, az erkölcsiség vallás és hazafiság kivész az emberekből, mihelyt a lyra elnémul, nem szólaltatja a hit, szeretet, vallás eszméjét nem lelkesít és nem tanít ember és hazaszeretetre; a nemzetből a történeti érzék és öntudat kivész, a nemzeti érdek, esme és cél kultusza elapad a nemzeti irány, nemzeti izlés szokás erkölcs levedlik, elpuhul, mihelyt a dráma és az eposz megszűnik a történelem és a nemzeti szellem kifejezője lenni; az embereken léhaság vesz erőt, ha a regény pusztá mulatsággá lesz és nem fejezi ki a kor eszméit bizonyos célzatossággal. A költői szellem évszázadokon át a fent említett műfajokban nyilatkozott meg és a műfajok soba sem avulhatnak el, csupán a kifejezendő eszmék és érzések hatása alatt megújulnak tartalomban, módosulnak forma tekintetben és alkalmazkodnak a korhoz. G. S.

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCZAJA.

Rózsaszínű nóta.

Szép kisasszony, rózsaszínbe'
Ismerem meg kegyedet.
Szép ktsasszony, rózsaszínbe'
Lopta meg a szívemet.
Imádtam a rózsaszínűt,
Leányt, ruhát, virágot
Nem csoda, ha rózsaszínbe,
Rózsaszínbe láttam én a világot.

Rózsaszínű után az'tán
Piros lett a toalett
Csalfa remény, hiu ábránd
Mind csakhamar odalett.
Csalfa szeme nem sokáig
Csalogatta szívemet
Azt hittem a csalódástól,
Fájó szívem, beleg szívem megreped.

Piros után kegyed ismét
Rózsaszínbe' urizál
Én már másnak kurizálok,

Önök is más kurizál.
Gyűlölöm a rózsaszínűt,
Leányt, ruhát, virágot
Szép kisasszony — biztosítom
Őn miatt már, rózsaszínbe
Nem látom a világot.

Troubadour.

Bicikli nyelvten.

Szerelmesek figyelmébe.

A különböző virág, zsebkendő, legyező, bélyeg: holt és füstölt nyelveken kívül lassanként egy új nyelv kezd lábra kapni a szerelmesek között, és ez a bicikli nyelv. Ez az új nyelv ma még műveletlen ugyan, mint minden, a mi nem ment még át ez idők retortáin.

Most azonban, a mikor majdnem minden harmadik embernek két kerekével több van, mint a másiknak, égetően szükségesnek tartjuk, hogy a bicikli nyelvten közkézre adjuk:

A bicikli nyelve a csengő.

Érdetileg a kerékpárok, csak annyit beszéltek: tessék kitérni.

Később azonban a bicikli nyelv kezdett kifejlődni ugyanarra, hogy ha valaki, aki alábbi kerékpár nyelvtenunkat a mellényzsebében hordja, a legnagyobb könnyedséggel beszélgethet: kurizálhat, érzelegethet.

A nyelvten szabályok a következők:

Gyors hajlás közben gyakori csöngetés, magyarul azt tizsi: térj ki.

Ha két ismerős biciklista szembe jön, a kőszö-

nés mikor csöngetnek: bon jourt, vagy más köszönést jelent.

3. Ha egy kerékpáros férfi egy kerek nővel találkozott elshánván mellette, ha csönget az azt teszi: szabad bemutatkoznom.

4. Ha a nő nem csönget vissza, akkor két nyelvtani eset leheteleges, vagy süket a kerékpáros hölgy vagy nem süket és nem is akar megismerkedni zakatoló udvarlójával.

5. Ha a nő visszacsönget, akkor az annyit jelent: ismeretség nincsen kizárva, futhatsz utánam.

6. Ilyen cikázó kergetőzés közben a csöngettyű nyelvével lehet-e szerelemről beszélgetni, ha a férfi kétszer csönget, akkor szórul-szóra az annyit jelent szeretlek? Szeretsz-e te is?

Ha a nő kétszeri csöngetésre csak egyszer felel, az annyit jelent: fékezd a kerekeidet barátom. Még nem szeretlek!

8. Találkozik azonban olyan kerékpáros nő is, a ki a kétszeri csöngetéssel felel a kétszeri csöngetésre. Ez annyit jelent, hogy szeretlek, csak fuss utánam.

9. Háromszori csöngetéssel rendezvoust lehet kérni.

10. Ha a fűlszólító három csöngetésre három csöngetést kap, akkor találkat kap.

11. Ha azonban csöngetések helyett az illető három nyaklavest kap, ugy ezt is meglehet érteni.

12. Ha összeütőközöl szerelmesed kerekével, akkor ez ügyetlenséget jelent, vagy azt amit Julia mond Romeonak ez erkély jelenetben: én mindenemet a lábaidhoz teszem.

13. Ha a nő és férfi egyszerre esnek a földre, akkor az kedvező idő — bemutatkozásra.

14. Ha a férfi egy szellemes fordulattal a női kerékpáros lábait illetőleg kerekéi alá esik akkor ez szó-

K I R E K.

— **Képviselő-testületi közgyűlés** volt e hó 10-én délután szépszámu képviselők jelenlétében, a tárgyszerű első pontját Franyó Mihály és társainak abbéli kérvénye képezte, melyben nevezettek azt kérték, hogy az általuk a község ellen indított regale perben, a község mint nyertes fél, fizesse ki helyettük a megállapított 405 frt 67 kr. perköltiséget, kérelmükkel — mi nagyon is természetes — ellettek utasítva. A 2-ik és 3-ik tárgy a Bárány átalakítási és a tájfajta löistálló építésére vonatkozó szerződések jóváhagyása volt, melyek szerint a Bárány átalakítása 23253 frt 16 kr. s a tájfajta löistálló felépítése pedig 10137 frt 91 kr. lett kiadva. Negyedik tárgy volt a kákai, rózsási és kondorosi községi tanyai iskolák felépítésére vonatkozólag kötött szerződések jóváhagyása, mely szerződések értelmében Laurik István helybeli építész 7590 frtért vállalta el a szóban lévő 3 iskola felépítését. Ezek után a község előjárásága által bérbe adott földekre vonatkozólag kötött szerződések jóváhagyása után, a gyűlés szét oszlott.

— **Tót szó.** Csak nem akar illetve nem tud Szarvason a magyarosodás haladni, s ami eselylet halad is, az is csak olyan erőltetett dolog, fókó leszünk mi szarvasiak még száz év múlva is; vagy nem-e a magyarosodás elleni tüntetés az is, hogy a község dobosa, heti piacok alkalmával is, midőn Szent-András Ücsöd, Mesterszállás és Veresházról bejött vásárosokkal — mint most penteket is — csak egy hemzseg a heti piac, a jobb sorsra érdemes öreg Novodonszki tótul zengi el az ő „*Dávászé na známosly panom obivatyelom*” kezdetű mondókáját alkalmasint csak azért, mert a vidékiek egy sem obrivatyelok, tehát mit érdekli őket az ő zengedezése. Ha emlékeztünk nem csal, ez előtt néhány évvel már magyarul hirdetett a község dobosa, s miért lett e helyes szokás abbahagyva? Vagy tan valamelyik panyí prizasznyicska nem érvén meg teljesen a magyar szót, tehát az ő kedvéért az egész község s heti piacz közönsége kénytelen hallgatni a Dávászé na známoszty-ot.

— **Építkezések.** Talán mióta községünk megalakult, nem voltak oly nagymérvű építkezések mint mostan, s ha az építés illetve átalakítások alatt levő épületek elkészülnek, alig lehet községünkre reá ösmerni; a Bárány renoválásához, a tájfajta lö istálló építéséhez már nagy erővel hozzá fogtak, az iparszarnok, Sámuel-féle ház már tető alatt vannak, s az új színház alapszámi munkálatait már megkezdették, s ezenkívül egy a Csáky mint a Tessedik utcában igen szép házak állanak építés alatt, szóval csinósodik Szarvas s városias kinézet kezd öltetni, de valamennyi köz- és magán épületet, csin izlés és szépség dolgában nagyon messze megelőz, a piacz teret díszítő két kaliczka-szerű épület, melynek láttára önkénytelenül felsóhajt a jobb izlésű ember „csin, jó izlés jöjjön el a te országod.”

— **Halálhír.** A nagy kiterjedésű Ponyiczki-család fának ismét egy nagyreményű, s tanulmányai delén levő ágát törte le, s ez uttal Páll Sándor pusztatompai bérlőnek széptehetségű joghallgató fiát ragadta

rul-szóra a nyit tesz: gazolj el angyal, szívem és nyakam a tied!

A biczikli lámpák teljesen figyelmen kívül hagyandók a kerékpár szerelmi nyelvtanánál.

Mert a hol szerelemről van szó, ott a kerékpár lámpa majdnem fölösleges.

A vészjelző azonban igen helyén való!

Ajánljuk keréknjelvtanunkat a kétkerekű közönség figyelmébe.

Kerékes Karcsi.

S Z I K R Á K.

* **Egy kis félreértés.** Egy aggszűz járkal egy sötányon es letérve az utról, a fiúvet tapossa.

Felgyelő: (kiveszi a jegyzőkönyvét): Kisasszony, kérem a lakczimét.

Kisasszony (elpirulva): „Viola poste restante.”

* **Nem kell félni.** Tanító: Kis fiu, egy darabig ne jársz az iskolába. Az anyádnak sarlachja van, te azt könnyen megkaphatod tőle és a többi fiu egészségét is veszélyeztetelheted.

Fiu: Ne tessék félni, nekem mostohaanyám van, én attól még sohasem kaptam semmit sem.

* **Hármas családi ünnepély.** Egy hírlap a következő örvendetes családi eseményt közli:

„Paszlinszky dalénekes tegnap hármass ünnepélyt ült. Reggeli kilencz órakor ülte meg kedves nejevel együtt ezüslakodalmát, tizenegy órakor megtörtént a törvényes elválás, tizenkét órakor pedig nagy közönség jelenlétében egybekelt Flügel Elizával, a jeles színésznővel.

el a kéréltetlen halál. A szomorú eset alkalmából a gyászoló család az alábbi gyászjelentést bocsájtotta ki: Páll Sándor és neje Benczúr Emilia mint szülei, özv. Benczúr Jánosné mint nagyanya. Béla, Lajos, Ilonka, Sándor és János mint testvérei s ugy az összes rokon-ság nevében is megtört szívvel tudatják a forrón szegretett gyermek, illetve testvér, rokon és barát Páll Zoltán m. k. egyetemi joghallgató urnak 1898. évi június hó 5-én, este 8 órakor, életének 21-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek újfatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. évi június hó 7-én d. u. 1/24 órakor fognak a Mária utcai klinika halottaházából a r. k. egyház szertartásai szerint megáldatni és a Kóbányai-ut melletti temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. évi június hó 10-én d. e. 10 órakor a Batonyai r. k. plébániában fog az Egek Urának bemutatattatni. Budapest, 1898 június hó 6-án. Áldás és béke hamvaira!

— **Nyílt kérelem.** A helybeli Bárány-vendégladgó bontása s újbóli átalakítása alkalmából, az ennek udvarán fenálló szinkör elszállítandó lévén, miután ezen nyári színház — a volt regale közbirtokosság beleegyezéséből — az 1875-76 évben alakult részvénytársaság tulajdonát képezi: ennek áthelyezése, illetve jövődjé iránti rendelkezés halaszthatlan szükségé vált. Miért is ez uton kéretik fel a részvénytársulatnak régi tisztelt elnöke az iránt, hogy a részvényes tagokat haladéktalanul egybehívati, az 1884-ik év óta vezetett számadásokot a volt penztárnok által elkészített, s azokat a részvénytársulati gyűlés elé terjesztetni sziveskedjék, hogy ezen szinkör ügyében, illetve annak sorsa felett sürgősen határozni lehessen. Szarvason, 1898. június 5. Több érdekelt tag.

— **Uszóversenyt** rendez ma d. u. 5 órakor a holt Körösön Oláh Miklós tornatanár melyben fogymnasiumi tanulók vehetnek részt. Pálya hossza 100 méter. Indulás a zöld tündőtől. Czál a vashid, néző közönség a gáton sziveskedjék állást foglalni.

— **Tűzörség.** Az ö. t. agylet működő tagjai közül a f. évi jul.—aug. hónapban tartandó éjjeli tűzörségben önként részt venni akarók az inspectiois órában vagy Sinkvits István őrparancsnoknál bár mely nap f. hó 26-ig jelentkezzenek. Az örség egy éjjel 3 tagból áll.

— **A szarvasi Ág. Ev. főgymnasium.** s vele kapcsolatos tanító képző intézet növendékeivel, tegnapeste a torna-csarnokhelyiségében, nagyszámu és díszes közönség jelenlétében felelté sikerült hangversenyt rendezett. A hangverseny menetéről, jövő számunkban teljes részletességgel fogunk megemlékezni.

— **Hazafias ünnepély.** A helybeli izr. tanítók f. hó 8-án, Ö Felsege, a király koronázási napján, szép hazafias ünnepélyt rendeztek tanulóik számára. A szépen felkészített és fellobogózt iskolában a gyermekek ünnepi ruhában jelentek meg. — Az ünnepély a hymnus elneklésével vette kezdetét. Ezután Glück tanító szép beszédben hazafiságra buzdította kis hallgatóit. Majd a gyermekek szebbnél-szebb hazafias verseket szavaltak. Végre Sipos tanító Magyarország történetéből tartott előadást, példák által oktatva és buzdítva a gyermekeket a hazaszeretetre. — Az ünnepély a szózat elneklésével végződött.

— **Évzáró vizsga.** A helybeli izr. népiskolában az évi záróvizsgák a következő sorrendben tartatnak meg: tolyó hó 13-án, htfő d. e. 9 órakor a III. és IV. osztályokban; ugy: napnap d. u. 3 órakor az I. és II. osztályokban.

— **A krajczár vége.** Az egy krajczáros és a félkrajczáros rez váltópénz a magán forgalomban június hó 30-ig fogadható el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig 1898. december 31-ig. Ezen időn tul azokat sem fizetékpenpen el nem fogadják, sem be nem váltják.

— **A munkásigazolványok.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter egyetertve a kereskedelemügyi miniszterrel, most arról értesítette a törvényhatóságokat, hogy a harmadik kocsiosztályban a felárú utazási kedvezményt a munkások, ha tizen vannak együtt, csak akkor vehetik igénybe, ha mezőgazdasági munkás minőségüket munkásigazolvánnyal bizonyítják. Ezt a módosítást az összes vasutakon június 15-ikén léptetik életbe. Kiváló megbecsülésre érdemes a földművelési miniszter ez intézkedése. Azok a kedvezmények, melyekben a munkások a munkáskönyvek révén részesülnek, kétségtelenül a legjobban és legbiztosabban fogják paralizálni azt a féktelen és esztelen agitációt, melyet a központból a munkásigazolványok kiváltása ellen indítottak.

— **A szarvasi kerékpározók** között új vállalkozó fiatal ember Dr. Mázor Elemér, Salacz Ferencz, Nagy László és a Jicsenzky testvérek Urnap daluntán-

ján kerékpáron átrándultak B.-Csabára. Az ezt megsejtett csabaiak 11-en elébük jöttek a kamuti-csárdáig a honnan kellő ismerkedés után együtt vonult be a kis karaván egyenesen a Széchenyi ligetbe, holly barátságos vacsora után Zlinszky Pista bácsi kezdeményezésére a fiatalság tánczra kerekedett, s rakta hajnalig, a midőn fiatalaink kerékre ülve haza jöttek. Daczára a farsztd és elég nagy utnak a mieink megmutattak, hogy még ötven kilométernyi kerékpározás után tánczolni is képesek.

— **Jóteknyczélú művész estélyt** rendez Szarvason e hó 18-án az Árpád Szálló dísztermében Zilachy Gyula a nemzeti színház művésze, az országos Eötvös alap javára, mely előadásra, tekintve annak nemes czélját előre is felhívjuk a művészet iránt érdeklődő közönség figyelmét.

— **Az öreg s a fiatal szocialista.** A csengrádmegyei szép határok egyikében a minap két szocialista bandukolt a dűlfuton. Körülöttük a zsendülő vetések zöld hullámtengere. Az öregebbik keményen biztatta a fiatalabbikat, hogy egy n akszomet se ehgedjen az elvek-ből, hogy állja a szocializmust mindhaláláig.

— Látja, kend, magyarázta ékes szóval, tavaly nem adtam be a derekamat. Hanem az idén fordítunk a soron.

— Hogyan? kérdezte az öregebbik szocialista.

— Hát csak ugy báyám hogy az idén kend sztrajkoljon, én meg aratni fogok...

— **Gabonauzsora és a bíróságok.** Rendkívül érdekes ítéleteket hoztak a napokban gabonaperekekben, melyek abból eredtek, hogy a kisgazda potom aron lekötött buzáját a szállítás idejekor szállítani nem volt képes és a vevő a kötési és a szállítási árak között fenforgó különbözeteket követelte. A szegedi kir. tábla ítéletileg kimondotta, hogy a kisgazda, hogyha határidőre ad el saját termésű gabonát, a határidő lejártakor csakis azt tartozik szállítani, amije tényleg termelt. Ha termése kevesebb a lekötöttnél, avagy éppen semmije sem termelt, a kisgazda nem köteles semmiféle differenciákat sem készpénzben fizetni. Nagyob jelentősége van a joggyakorlat terén a g y u l a i t ö r v é n y s z e k h a s o n e s e t b e n h o z o t t í t é l e t e k e t, a m e n n y i b e n a h a t á r i d ő ü z l e t i ü g y e k l e g t ö b b j e v é g é r v é n y e s d ö n t é s ű l a királyi törvényszékek illetékesége alá tartozik. A gyulai törvényszék határozata ugyanis az, hogy ha az östermelő, reménybeli terméséből gabonát ad el s a terméshől a szállításra kötelezett mennyiséget nem produkálhatja, ugy sem a szállításra, sem az értékkülömbözet megfizetésére nem kötelezhető s csakis amnyit tartozik szállítani, ami az arató rész, vetőmag és családjának szükséges kenyérre való levonás után megmarad. Megkönnyebúlással fogadjuk ezt a humanus és igazságos ítéletet most, amikor a bíróságok előtt Dél-Magyarországon egész sereg gabonaper vár lebonyolításra.

Mi a kisemberekkel kötni szokott, ugynevezett határidőzületkeben eleitől fogva az ő tájékozatlanságukkal s gyámoltalanságukkal való visszaélést láttuk, szép és emberies dolog tehát, hogy az igazságszolgáltatás védelmébe fogadta a gyámoltalanságokat és nem szolgáltatta ki százasok százak exisztenciáját, különben alakilag korrekt jogi alapon támasztott követeléseknek. Reméljük, hogy jelen két elvi határozat, melyekkel régebben a kuria is analog döntvényt hozott, megállapítja az eddig még hiányzott, egységes joggyakorlatot. Közlendőn tartjuk még e helyen, hogy a fehértemplomi kir. törvényszék Löwy Károly, temeskubini lakos ellen, bünvádi eljárást indított. miután Löwy a kisgazdától vett buzát a szállításkor, azzal a kifogással, hogy az silány, nem fogadta el, hanem az első minőségű buzának a szállítás idején levő piaczí arát véve tekintetbe, a földműveseket a tőlük eredetileg kitöltetlenül vett váltók alapján beperelte.

— **Elnökválasztás a Békésmegyei gazdasági egyesületnél.** A békésmegyei gazdasági egyesület nagyérdemű elnöke bajczai Beliczey István, ki 26 évig volt vezere, vezető szelleme az egyletnek, f. évi jan. hó 1-én hivatkozva előhaladt korára és egészségi állapotára, az elnökségről lemondott. Az igazg. vál. mindent elkövetett, hogy őt lemondásának visszavonására bírja, de ez nem sikerülvén, elnökválasztás előtt állott az egylet. Az egyleti tagok egy része dr. Lukács György, a vármegye népszertű főispánját öhajtottta az elnöki székbe ültetni, míg a másik része esahói Geiszt Gyula köré csoportosult. Dr. Lukács György a javára dölt jelölések daczára az ellentétek elsimítása érdekében visszalépett s a május hó 30-án megtartott közgyűlésen elnökül csakói Geiszt Gyulát, igazgató-elnökül pedig dr. Zsilinszky Endrét ajánlotta s ez ajánlatnak megfelelőleg a választások egyhangulag történtek. Egyben a közgyűlés, hogy dr.

Darányi Ignác földm. minisztert, gróf Desseffy Aurélt az OMGE. elnökét, valamint dr. Lukács György főispánt örökös tiszteleti tagokul nagy lelkesedéssel megválasztotta. Emelkedett mozzanata volt a közgyűlésnek, midőn dr. Lukács György meleg szavakban esztelte a lelépett elnök Beliczey Istvánnak el nem évülhető érdemeit, indítványozva, hogy őt örökös tiszteletbeli elnöknek válassza meg a közgyűlés. Lelkes éljenzés hangzott erre fel s az ősz, de még mindig mozgékony s a közért lelkesülő Beliczey az érte ment küldöttség élén belépett s meghatóttan köszönte meg az egyleti tagok ragaszkodását s kijelenté, hogy mint közlegény ezental is egész erejével támogatni fogja az egyletet. Kívánjuk az érdemes elnöknek, hogy ennek a kijelentésének sokáig helyt állhasson.

— **Állatsereglet.** Özv. Fáber Sándorné, állatseregletével Szarvasra érkezett, s állatsereglete a piaztáren felállított sátorban megtekinthető.

— **A legrégebbi ujság.** A világ legöregebb lapja, a pekingi „Kin Pan“, legközelebb ünnepli meg fönállásának 1000-dik évfordulóját. Ez idő szerint napjában háromszor jelenik meg, még pedig reggel sárga, délben fehér és este szürke papíron.

Szarvas a vidéki hírlapírókért.

A mi hangversenyünk.

Valóságos eseményszámba megy a nagyszabású hangverseny, a melyet a jövő szombaton, a hó 18-án rendeznek Szarvason és pedig — a vidéki hírlapírók nyugdíjintézeté javára.

Üdvözljük a szarvasi intelligenciát, a melynek eszébe jutott, hogy van egy testület, melynek tagjai, míg a közérdekért küzdenek, harcolnak, addig elfeledkeznek saját énjükről, saját jövőjükről. Pedig eljön az az idő, hogy az idegölő, szakadatlan munka után kiesik a munkás kézből a kenyérkereső kis aczértoll és beköszönt a nélkülözés, az inség...

Mert csak addig ismerik a hírlapírókat, a mig kezében a toll.

És ezek a bohém emberek megalapították a vidéki hírlapírók nyugdíjintézetét, a melynek a javára most hangversenyt rendeznek.

Miklós Gyula és Verner László, két hívatásos békésmegyei hírlapíró felkérésére lelkes szívesseggel ajánlkoztak közreműködésre az alanti hölgyek és urak.

A programm még nem egészen teljes, de azt már eleve elárulhatjuk, hogy meglepetés számba fog menni az előadás. Ime egy kis mutatató:

Egy férfi négyes énekel, *Adám Rezső* zeneitanár vezetésével, mellett,

Bugyis Andorné urihölgy énekel, *Benka* Lonka kisasszony és *Achim* Károly az „*Alföldi Hírlap*“ belső dolgozótársasága egy-egy monologot adnak elő,

Miklós Gyula az „*Alföldi Hírlap*“ szerkesztője felolvas,

Verner László a „*Békésmegyei Közlöny*“ szerkesztője tréfás jelenetet ad elő,

Egy vígjátékban közreműködnek: *Zlinszky* Rózsika, *Eszes* Ilonka, dr. *Takács* Izsó, *Nagy* László és *Kürty* Géza.

IRODALOM.

— **A népszabadság könyvéből.** Benedek Eleknek a Magyar nép múltja és jelene című méltán nagy érdeklődést keltett; két kötetes művéből megjelent a második füzet, melynek elején mindjárt két művészi kivitelű melléklet köti le figyelmünket. Az egyik a magyarok bejövételét ábrázolja, a másik pedig eleven, mozgalmas kép: az I. Endre korabeli fejérvári népgyűlést idézi élénk, midőn a király az ősi szokás-hoz híven a népet is gyűlésbe hívja. Epp ezidőben terőpontra hágott volt a bálvány és a kereszt küzdelme, melyet rendkívül érdekfeszítően ír le Benedek, a nép vissza akar térni a pogány hitre s a táltosok lázítják az ország minden részéből összesereglett népet. Ezt a mozgalmas jelenetet örökíti meg a rajzoló. Külön fejezetet szentel az író Szent Lászlónak, ügyesen kapcsolván össze a róla szóló legendákat, hagyományokat a történeti tényekkel kimutatván, hogy bár Szent-László törvényei kegyetlenül szigorúak voltak, mégis Szent László emléke, Mátyás kivételével, a legszebben maradt meg a nép lelkében, mert törvényei nemcsak szigorúak, de igazságosak is voltak. Ebben a füzetben indul meg még egy igen érdekes fejezet: a csirájában levő megyei és községi élet rajza, egyhen megismeretvén velünk a nép akkori életét, gazdálkodását, a föld művelését, annak eszközeit. A lebilincselő elbeszélést sikerült szövegké-

pek élénkítik, melyek közt különösen érdekes az, mely azt magyarázza, miként mérték őseink a földet — nyíl-lövésekkel. Nagy előnye Benedek könyvének, hogy a föld népének történetét történetét írván, nem feledkezik meg a nagyobb országos eseményekről sem így az olvasó a történelem fonalán ismerkedik meg a parasztság történetével. Most, hogy a második füzetet is olvastuk, még nagyobb érdeklődéssel várjuk a további füzeteket, az elnyomott nép küzdelmeinek történetét. A népszabadság e könyvét, igazi bibliáját, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Egy-egy füzet ára 30 kr. s elő is lehet rá fizetni a kiadó Atheannál és minden könyvkereskedőnél, még pedig 5. füzetre 1 frt 50 krral, 10 füzetre 3 frttal, 20 füzetre 6 frttal és 40 füzetre vagyis az egész könyvre 12 frttal.

KÖZGAZDASÁG.

Villamosok statisztikája. A Siemens és Halske részvénytársaság az általa létesített villamos vasutak új összeállítását bocsajtotta ki az 1898. január havi állomány alapján. Az érdekes jelentésből, mely világos képet adja a társaság e téren való működésének, következőket vesszük ki: A társulat első villamos vasútja, mely egyuttal a világ első személyszállító vasútja volt 1881. májusban nyílt meg Berlin mellett Lichterfeldén. Ezt követték 1883 és 1884-ben a módliugi és frankfurti (Majna m.) vasutak, felső vezetékkel és ezek máig is változatlanul vannak forgalomban jól lehet e vasutak által a villamos vasúti üzem keresztelvése technikai és gazdasági szempontból bizonyított. Nemetszországban a következő években még sem tudták elhatározni több ily rendszerű vasút építését, csak mikor Siemens és Halske a budapesti városi villamos vasút építését kezdte meg, mutatkozott élénkebb tevékenység e téren. A budapesti vasutak, melyeknek 180 kilométernyi hálózatát csak a hamburgi villamos vasutak hálózata szárnyalja túl néhány kilométerrel, annyiban érdekesek különösen, amennyiben itt nyert alkalmazást legelőször a földalatti vezetékek Siemens és Halske rendszere alapján, egyformán kedvező technikai és pénzügyi eredménnyel. Ez időszert Budapestben 59.5 kilométer vágány van alsó vezetékkel s ezeken felül az Európában eddigelé páratlan földalatti villamos vasút. A kilencz éves évek elején gyors egymásutánban rendezte be Siemens és Halske a villamos vasúti üzemet Hannoverben, Drezdában, Lembergben, Mahlhausenben, Bochum-Gelsenkirchenben, Bukarestben, Gross-Lichterfeldében. Az újabbak közül említendők: Sarajovo, Basel, Kopenhága, Bahia, Berlin-Charlottenburg, Oberhausen, Darmstadt és a befejezés előtt levő olmitzi és bécsi vasutak, valamint az átalakítandó és kibővíthető gráci hálózat. E vasutakon több mint 1000 villamos motorocsi részben, 1 részben ket motorral ellátva es nagy számu vontató kocsi van forgalomban. A villamos áram fejlesztésére 30.000 lóerő szükségeltetik. Jelenleg épülnek, illetve előkészítetnek a következő villamos közúti vasutak Berlin, Bochum-Gelsenkirchen, Waldenburg, Bonn, Hagen, Kasel Frankfurt (Majna mellett), Düsseldorf-Crefeld, Bécs, Budapest, Teplitz-Dud-Osseg, Gloggnitz, Schottvien, Bösen-Gries, Meran-Obermais, Weimar és Peking-Ma-chia-pu. A villamos világítás és erőátvitel terén a Siemens és Halske cég a villamosság fejlődésének kezdete óta sikerrrel működik és térszűke miatt csak az utóbbi négy év alatt nálunk letesítet és épülő telepek közül nemljük a következőket. Központok: Salgó-Tarján, Kaposvár Rozsón, Igló, Jolsva, Nagy-Szt-Miklós, továbbá a közetkező magántelepek: „Danubius“ hajógyár, kőbányai gőztelep, városi telep, Goldberger Testvérek, Drecher seifözde, Riegler papírgyár, Metropole szálló, Pesti hengermalom, Gazdasági gépgyár, Wörner és Társa, Guljahr és Müller, Schlik, tonnai cellulosegyár, beocsini cementgyár boiczai aranybánya, brádi vasgyár, muszari aranybánya, körmezi aranybánya, resiczai vasművek, Marillafürdő, Urkány-szilvölgyi kőszénbánya, lugosi szeszgyár, Wolfner Gyula és Társa, Mauthner Testvérek es Társa, Ujpest, diószegi cukorgyár, Hagenmacher Henrik, „István“-malom Debreczen, ugvári lutorgyár, lesouez-hatvani malom, Orenstein és Koppel, Szent-Lőrincz stb., mely telepek 4000 HP erőfogyasztást képviselnek.

Miért nem fogy a marhasó? Az Országos magyar gazdasági egyesület felhívást intézett az országos gazdasági egyesületekhez, hogy mi az oka, hogy az olcsó marhasó oly csekély mértékben fogy. A békésmegyei gazdasági egyesület véleménye szerint a bajoka az, hogy a denaturált marhasó meg mindég állag drága, mert nehezen hozzáférhető, csak a járási székhelyeken árulják és mert poralakban adják s csak műtakarmánnyal vegyesen használható, ilyen takarmányozástól pedig a kisgazdák meg távol állanak.

Fénylő vaj. Az angolországi élelmiszerek üzletekben sajtóságos kinézésű vajgömböcek árulnak, melyek a hozzá nem értők előtt igen gyanusnak tűnnek fel, a mennyiben a felületük egy vékony fénylő réteggel van hevonva s azért fényezett, üvegezett vajnak nevezték el.

Az ily vaj készítése módjának titka a következő: A vaj első sorban is gondosan kimosatik, azután gömbalakúvá idomítva jégsekreányba helyeztetik el. Ennek megtörtéttével egy jó evőkanányi czukrot kevés vízben feloldanak és felmelegítve a ruhadarabokra helyezett vajgömböket egy ecset segítségével a forró czukoroldattal bekenik.

E művelet következtében a vaj felületének egy vékony rétege a forró czukoroldattól megolvad és ezzel összekötetésben egy üvegszerű, fényezett mázot képez, mely a vajgömböt körülveszi.

Az így képződött vékony külső rétegecske a levegő behatolását megakadályozván, a vaj hosszú ideig eltartható lesz és igen jó ízű nyer, mely a fogyasztóknak, de különösen a gyermekeknek igen kedves.

Vasuti menetrend 1898. évi május hó 1-től.

Indul.	Érkezik.
Mezőtúr felé	Mezőtúrról
8515 sz. vonat 12 ó. 10 p. éjjel	8512 sz. vonat 8 ó. 32 p. éjjel
8511 „ „ 8 ó. 44 p. regg.	8514 „ „ 1 ó. 28 p. d. u.
8513 „ „ 1 ó. 58 p. d. u.	8516 „ „ 5 ó. 41 p. „
Mezőhegyes felé	Mezőhegyesről
8512 sz. vonat 8 ó. 39 p. éjjel	8511 sz. vonat 8 ó. 44 p. regg.
8514 „ „ 1 ó. 51 p. d. u.	8513 „ „ 1 ó. 50 p. d. u.

Felelős szerkesztő: BALKÁNYI SÁNDOR.

Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL ADOLF.

NYILTTÉR

Mínt hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

AGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífus-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurut gyermekekül és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván fe szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, huyahajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban.
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Raktár Szarvason: Csapó Sománál.

Permetezéshez kétkö 99.05% rézszulfátos a legerősebb minőségű

50 kg. vételnél á frt 26

25 „ „ „ „ 28

kisebb mennyiségnél 30 kr. kilója.

Kötöző Hancs Raphia 52 kr. kilója.

Ugyanitt fris töltésben kaphatók az összes bel- és külföldi ásványvizek.

Csapó Soma

üzletében
SZARVASON.

*) E rovatban közlöttekért nem felelős a szerk.

